

**ІНТЕРПРЕТАЦІЙНІ МОДЕЛІ І СУЧАСНІ
КОНЦЕПЦІЇ
ДИЗАЙНУ
ПАЛАЦОВОЇ БУДІВЛІ
УЖГОРОДСЬКОГО ЗАМКУ**

Любомир Брензович,
<https://orcid.org/0000-0002-2299-6000>
викладач кафедри дизайну,
Закарпатська академія мистецтв,
Ужгород, Україна
robertsait88@gmail.com

**INTERPRETATIVE MODELS
AND MODERN DESIGN
CONCEPTS OF THE PALACE
BUILDING OF UZHGOROD
CASTLE**

Liubomyr Brenzovych,
<https://orcid.org/0000-0002-2299-6000>
Lecturer,
Transcarpathian Academy of Arts,
Uzhhorod, Ukraine
robertsait88@gmail.com

Анотація

Мета – дослідити сучасний стан інтер'єрів палацової будівлі Ужгородського замку ЗОКМ ім. Т. Легоцького й проаналізувати новітні інтерпретаційні моделі дизайну експозиційного простору. Автор прагне, опираючись на отримані результати, інтерпретувати їх через моделі дизайну інтер'єрів, при цьому врахувати стилістичні особливості; потреби суспільства, тенденції і передові технології у сфері дизайну середовища. **Методи дослідження.** Дослідження базується на ідейності, образності, філософській інтерпретації, методах мистецтвознавства і джерелознавства, а також на сучасних методах тривимірного моделювання, текстуровання, рендерингу і постпродакшену отриманих візуалізацій. **Наукова новизна.** У статті запропоновано і теоретично обґрунтовано дизайнерські концепції, філософські інтерпретації моделей інтер'єрів та технологічного обладнання. Висунуто нові ідеї стосовно організації виставкового простору і музейних експозицій. При цьому вдалося поєднати середньовічну, ренесансну і барокову фортифікаційну архітектуру, історичний дизайн житлових палацових інтер'єрів із сучасними технологіями і модерновою пластикою. **Висновки.** Сьогодні інтер'єри палацової будівлі Ужгородського замку ЗОКМ ім. Т. Легоцького перебувають в аварійному стані, потребують капітально-го ремонту та реставрації. Проаналізувавши

Abstract

The purpose of the article is to investigate the current state of the interior of the palace building of the Uzhhorod Castle of the Transcarpathian Regional Museum of Local Lore (TRM-LL) named after T. Legoskyi and to analyze the newest interpretation design models of expositional space. The obtained results, interpret them through philosophical models of interior design, take into account stylistic features; needs of society, trends and advanced technologies in the field of environment design. **Research methods.** The research is based on ideology, imagery, philosophical interpretation, art history and source studies. As well as modern methods of three-dimensional modeling, texturing, rendering and post-production of the obtained visualizations. **The scientific novelty.** The article suggests and theoretically substantiates design concepts, philosophical interpretation of interior design and technological equipment. New ideas dealing with exhibitional space and museum exhibition arrangement were put forward. It was successfully managed to combine medieval, Renaissance and baroque fortification architecture, historical design of residential palace interior with modern technologies and plastics. **Conclusions.** Nowadays interior of palace building of T.Legoskyi TRMLL Uzhhorod Castle is in the state of emergency condition, needs capital repair and restoration. Having analyzed academic works of Transcarpathian historians and having

праці закарпатських істориків, дослідивши сучасний стан Ужгородського замку, вдалося виявити проблеми із організацією експозиційного простору ЗОКМ ім. Т. Легоцького – застаріле обладнання, необхідність обігріву приміщень та їх ремонту, а головне – потребу реновації, нового дизайну інтер'єрів, що базується на джерелах і водночас на переосмисленні стилістичних нашарувань. Отримані інтерпретаційні моделі демонструють можливі шляхи реновації експозиційного простору палацової будівлі, повною мірою розкривають авторські задуми та посили. Знайдені образи символізують плинність часу, переосмислюють середньовічну, ренесансну й барокову естетику – поєднують у собі новітні технології, сучасні мистецькі тенденції та автентичні розписи й рельєфи. Музейні експонати фонду ЗОКМ ім. Т. Легоцького не випадають з контексту, вони підкреслюють специфіку приміщень та архітектурного комплексу в цілому. Спостерігаємо історичну тяглість і міцний стилістичний зв'язок у представлених інтерпретаційних моделях.

studied the modern condition of Uzhhorod Castle, it appeared to be possible to reveal problems pertaining expositional space arrangement of T. Legoskyi TRMLL- old equipment, the necessity to heat premises and their repair, and the main issue- the need to renovate, create new interior design, which is to be based on sources and at the same time on rethinking of stylistic layers. The achieved interpretation models demonstrate possible ways to renovate exhibition space of the palace building, fully open author ambitions and ideas. The images found symbolize continuity of time, rethink medieval, Renaissance and baroque aesthetics-combine the new technologies, modern art trends and authentic paintings and reliefs. Museum T. Legoskyi TRMLL archive exhibits do not fall out from the context, they emphasize specificity of premises and architectural complex in general. Historic continuity and strong stylistic connection in suggested interpretation models is observed.

Ключові слова:

Ужгородський замок, дизайн, інтерпретаційні моделі, реновація.

Keywords:

Uzhgorod Castle, design, interpretation model, renovation.

Вступ

Ужгородський замок – визначна архітектурна пам'ятка Закарпаття. З 1945 р. і донині на території замку функціонує ЗОКМ ім. Т. Легоцького (повна назва – Закарпатський обласний краєзнавчий музей ім. Тиводара Легоцького). Існує гостра необхідність в осучасненні та відновленні Ужгородського замку, зокрема його так званої палацової будівлі. Для замкового палацу характерною ознакою є чотирикутне планування із внутрішнім двориком у формі неправильної трапеції, укріпленими стінами та дерев'яним містком на металевій основі. Палацова будівля Ужгородського замку має три поверхи – перші два задіяні під експозицію ЗОКМ ім. Т. Легоцького, а третій поки що недоступний для відвідування через аварійний стан.

Створені інтерпретаційні моделі дизайну інтер'єрів палацової будівлі Ужгородського замку є філософською проєкцією на важливу проблему його реновації. Завдяки розробленій віртуальній сцені маємо можливість розпочати наукові дискусії для досягнення консенсусу в питаннях реорганізації та осучаснення виставкового простору ЗОКМ ім. Т. Легоцького. Дане

дослідження важливе для подальшого залучення зарубіжних та вітчизняних інвесторів, отримання проектного гранту, коштів для реалізації дизайнерських концепцій і реновації. Одним із результатів має стати призначення Ужгородському замку статусу Світової спадщини ЮНЕСКО.

Мета дослідження **2**

Мета – дослідити сучасний стан інтер'єрів палацової будівлі Ужгородського замку ЗОКМ ім. Т. Легоцького й проаналізувати новітні інтерпретаційні моделі дизайну експозиційного простору. Автор прагне, опираючись на отримані результати, інтерпретувати їх через моделі дизайну інтер'єрів, при цьому врахувати стилістичні особливості; потреби суспільства, тенденції і передові технології у сфері дизайну середовища. Окрім того, необхідно визначити перспективи подальших наукових досліджень, нових інтерпретаційних моделей і концепцій дизайну інтер'єрів палацової будівлі Ужгородського замку.

Методологія та аналіз джерельної бази **3**

У ході дослідження були зібрані креслення Ужгородського замку: загальні обмірні плани першого і другого поверхів палацової будівлі; архітектурні розрізи об'єкту, розгортки стін інтер'єру; ортогонтальні проекції експозиційного простору ЗОКМ ім. Т. Легоцького; графічні зображення архітектурного комплексу Ужгородського замку; візуалізації; фотосвітлини, відеоматеріали; гравюри; архівні дані, історичні відомості, наукові публікації та ін.

Істотний вклад в дослідженні Ужгородського замку внесли – Е. М. Гомоляк (2006), О. Іванов (2004), Й. В. Кобаль (2003), К. А. Липа (2013), П. Пеняк (2010) та П. Сова (1937). Історик Й. В. Кобаль (2003), говорячи про життя графа Міклоша Берчені (1665-1725) та його дружини Крістіни Чакі (1654-1723), описує дизайн інтер'єру палацової будівлі за часів володарювання славетного подружжя. За словами Й. Кобалья, інтер'єри Ужгородського замку були пишно облаштовані – на стінах висіли гобелени, картини, зброя, обладунки, трофейні опудала тварин (Міклош Берчені часто влаштовував групові полювання). Приміщення були переповнені дорогоцінними речами: тканинами, прикрасами, предметами гардеробу. Закарпатський дослідник згадує й обмеблювання інтер'єрів з благородних порід дерева, оброблені художнім різьбленням. Також Й. Кобаль описує Лицарську залу, яку обожнював Міклош Берчені і яка на сьогодні повністю втрачена, проте на основі зібраних фактів ми спробували її інтерпретувати (рис. 1). У палаці граф облаштував конюшні, звіринці, театр, складські приміщення, оформив місця для зберігання пороху, гармат та сіна для худоби. Окрім цього, Міклош Берчені задіяв майстерні та зібрав бібліотеку, що містила передову на той час літературу з географії, медицини, математики тощо – це описував Й. Кобаль. На жаль, бібліотеку

Рис. 1. Любомир Брензович. Інтерпретаційна модель дизайну інтер'єру втраченої Лицарської зали часів володарювання М. Берчені.

Fig. 1. Liubomyr Brenzovych. An interpretation model of the interior design of the lost Knight's Hall during the reign of M. Bercheny

Рис. 2. Любомир Брензович. Інтерпретаційна модель дизайну інтер'єру втраченої бібліотеки часів володарювання М. Берчені.

Fig. 2. Liubomyr Brenzovych. An interpretation model of the interior design of the lost library during the reign of M. Bercheny.

спіткала та ж доля, що й Лицарську залу. Однак нам вдалося відтворити її віртуальну модель та філософськи її інтерпретувати (рис. 2). Також тодішній володар Ужгородського замку замінив вікна та двері палацової будівлі. Що стосується безпосередньо ландшафту Ужгородського замку, то, безперечно, на час володарювання Міклоша Берчені та Крістіни Чакі архітектурний комплекс Замкової гори перебував у відмінному стані та був конкурентоспроможним на фоні замків Європи та цілого світу. Граф облаштував сади, галявини та парк, було також озеро з лебедями, рідкісні рослини, фруктові та декоративні дерева, кущі, грядки з овочами та багато іншого.

В ході дослідження проаналізовано працю Е. Гомоляка (2006), який відзначає зміни в архітектурному плануванні Ужгородського замку за різних обставин та тривалого часового відрізка. Знаходимо вагомі доповнення у дослідженнях історика П. Пеняка (2010), а саме історичні дані про короля Бейлу IV та

зведення кам'яного замку «Унг». П. Сова (1937) дає чіткий опис династії Другетів, розглядає правління Марії-Терезії, яка значною мірою вплинула на ландшафтне оздоблення архітектурного комплексу Замкової гори. Історик у своїх записках також згадає Андрія Бачинського та інших відомих постатей. Бачимо, що згадані науковці істотно сприяли дослідженню, проте варто відзначити, що темі бракує мистецтвознавчого аналізу і реноваційних пропозицій з боку архітекторів та дизайнерів середовища. Питання реконструкції Ужгородського замку порушені в іншій публікації автора цієї статті (Брензович, 2019).

Результати дослідження **4**

Сьогодні Ужгородський замок – обласний краєзнавчий музей, найбільшими відділами якого є археологічний, а також – флори та фауни Закарпаття. В археологічній частині представлені добре збережені зразки давнини. У відділах, присвячених флорі та фауні, розміщуються опудала тварин та зображення рослин. Закарпатський краєзнавчий музей нараховує близько 120 тис. експонатів (Іванов, 2004, с. 358). Зовні є паркова зона зі скульптурами. Треба наголосити на їхній стилістичній подібності із скульптурами на території ренесансного замку Другетів у м. Гуменне (Словаччина). Окрім ландшафтного дизайну схожі риси знаходимо у внутрішніх двориках обох палаців. Очевидно, що майстри радянського періоду, добудовуючи тамбур Ужгородського замку, відштовхувались від естетики внутрішніх фасадів Гуменського замку. Також відчувається зв'язок між півциркульними аркадами обох пам'яток, пропорціями віконних та дверних прорізів, декоративним оздобленням фасадів і загальним архітектурним плануванням. Інтер'єри замків як в Ужгороді, так і в Гуменному також мають чітко виражені спільні ознаки, а саме: склепінчасту стелю, аркові ніші, барокові розписи і рельєфи, різьблені меблі та декор. Виходячи з фактів, архітектори та дизайнери при розробці проектів, спрямованих на осучаснення та відновлення Ужгородського замку, зобов'язані взяти до уваги Гуменський для збереження автентичності.

Відновлення на підставі історичних джерел автентичних елементів архітектури і дизайну приміщень, а також їх осучаснення дозволило б поставити питання про внесення Ужгородського замку до світової спадщини ЮНЕСКО. Воно мало б гарну перспективу при умові реалізації інтерпретаційних дизайнерських моделей.

Інтер'єри палацової будівлі Ужгородського замку ЗОКМ. ім. Т. Легоцького перебувають в аварійному стані, потребують капітального ремонту та реставрації. Покращенню стану історичної архітектурної пам'ятки може сприяти реорганізація виставкового простору музейної частини, оскільки більшу частину експонатів можемо оглядати лише з одного ракурсу, який не

завжди найбільш оптимальний. Також доречним буде застосування вказівників та маршрутизаторів найпоширенішими світовими мовами. Окрім цього пропонуємо використати антиблікове скло для більш комфортного перегляду світлин та гравюр. Варто повністю відмовитись від старих ламп, що затемнюють експонати, а місцями й пересвітлюють. Замість них слід використати освітлення галерейного типу у вигляді рухомих точкових світильників. У якості основного освітлення слід застосувати сучасні лед-лампи, сяйво яких могло б розсіюватись за допомогою натяжних тентів. У такому разі у залах ніколи б не виникало контрастних тіней, освітлення було б м'яким і приємним для ока.

Сучасні наукові дослідження націлені на актуалізацію проблеми реставрації замку в середовищі мистецтвознавців, архітекторів і дизайнерів. У сфері дизайну інтер'єрів нині існує потреба візуальної комунікації; творчого самовираження, технологічності, грамотного розрахунку; глибокого аналізу розробленого віртуального простору. Сучасні методи 3D моделювання, текстурювання і візуалізації дають можливість відтворювати власні ідеї, формувати філософські інтерпретації та дизайнерські концепції. Створені нами інтерпретаційні моделі демонструють можливі шляхи осучаснення експозиційного простору палацової будівлі Ужгородського замку ЗОКМ ім. Т. Легоцького. В ході дослідження ми комплексно проаналізували 10 інтерпретаційних моделей палацової будівлі Ужгородського замку. Отримані результати повною мірою розкривають авторські задуми та ідейні сили. Знайдені мистецькі образи символізують плинність часу, переосмислюють ренесансну й барокову естетику – поєднують у собі передові технології, сучасні тенденції та автентичні розписи й рельєфи. Музейні експонати фонду ЗОКМ ім. Т. Легоцького не випадають з контексту, ба більше, підкреслюють специфіку приміщень та архітектурного комплексу в цілому. Спостерігаємо міцний стилістичний зв'язок у представлених інтерпретаційних моделях.

Під керівництвом автора статті в рамках конструкторсько-технологічної практики студенти другого курсу відділу дизайну середовища Фахового коледжу мистецтв ім. А. Ерделі Закарпатської академії мистецтв виконали понад 250 креслень палацової будівлі та розробили дизайнерські проекти (рис. 3). Молоді дизайнери здобули важливий досвід та, що головне, отримали унікальні технологічні результати, схвалені Вченою радою Закарпатської академії мистецтв, презентовані у стінах Фахового коледжу мистецтв ім. А. Ерделі Закарпатської академії мистецтв. Вони були оприлюднені на офіційному сайті ЗОКМ ім. Т. Легоцького у 2022; частково згадані автором даної статті на науковій конференції «Мистецтво – Дизайн – Архітектура: історія, теорія, практика» у виступі на тему: «Палацова будівля

Рис. 3. Ольга Годованець.
Ортогональна проекція інтер'єру
дизайну експозиційної частини
ЗОКМ ім. Т. Легоцького, А3, 2022.

Fig. 3. Olga Godovanets. Orthogonal
projection of the interior design of the
exhibition part of T. Legotsky TRMLL,
A3, 2022.

Ужгородського замку – дизайн експозиційного простору відділу флори та фауни ЗОКМ ім. Т. Легоцького станом на 2022 рік» (Львівська національна академія мистецтв, 2022).

Експозиція ЗОКМ ім. Т. Легоцького станом на 2022 р. поділяється тематично. Серед найбільш популярних та водночас найбільш зруйнованих є відділ флори та фауни Закарпаття. За словами наглядацького персоналу, капітальний ремонт не проводився з часу заснування краєзнавчого музею (1945). Фінансування бракує, приміщення в критичному стані. Відсутнє опалення, застаріле обладнання, розетки, вимикачі, освітлювальні прилади не підходять для експозиції. Стенди, вітрини, інформаційні бокси потребують негайної заміни на сучасні. У плачевному стані стеля, підлога, вікна, двері, покрівельні матеріали. Така ситуація характерна й для інших відділів, існує потреба в їх осучасненні та реорганізації. Вирішення ряду проблем намагалася знайти дизайнерка Альона Агапова у своїй «Ортогональній проекції інтер'єру дизайну експозиційної частини». За її задумом інтер'єр повинен бути облаштований трековими світильниками, радянський паркет демонтований, а сама підлога – вирівняна за допомогою зносостійкого полімерного покриття. Дизайнерка наголошує на реорганізації інтер'єру для комфортнішого пересування експозиційним простором. Такі ж цілі ставить інша авторка – Ольга Годованець. У власній інтерпретації виставкового простору дизайнерка прагне лаконічності, цілісності загальної форми, для досягнення бажаного ефекту використовує геометричні форми, розвантажує простір, максимально задіює стіни (рис. 3).

Ще одна ідея полягає у відновленні славетної бібліотеки часів володарювання Міклоша Берчені та Крістіни Чакі (кінець XVII – поч. XVIII ст.), до якої входили рідкісні лікарські та магічні рецепти, книги з математики, астрономії, географії т. ін. (рис. 2). Бібліотека могла б містити віднайдені оригінали та частково репродукції старовинних книг, манускриптів, літописів, щоденників тощо. У будні бібліотека могла б використовуватися за

прямим призначенням, де науковці, історики та мистецтвознавці мали б змогу працювати з першоджерелами.

Нам вдалося змодельювати інтерпретаційні моделі відділу стародруків (рис. 4). Головною проблемою сьогодні є зберігання древніх манускриптів, рукописів, графічних зображень – ліногравюр, ілюстрацій, рисунків, офортів та ін. ЗОКМ ім. Т. Легоцького бракує належного обладнання та технологій. Для зберігання таких експонатів варто облаштувати інтер'єр системою термоконтролю, антибліковим захисним склом, усунути потрапляння прямих сонячних променів. За відсутності таких умов, на нашу думку, найбільш цінні експонати необхідно зберігати в спеціальних приміщеннях, а їхні відскановані дублікати презентувати на вмонтованих тачскрінах.

У наступній інтерпретації (також зробленій автором статті) бачимо віртуальну модель відділу музичних інструментів ЗОКМ ім. Т. Легоцького з характерними для палацової будівлі склепіннями, арковими нішами із представленими експонатами. На вмонтованих тачскрінах є можливість переглянути віртуальну модель кожного представленого інструменту, пограти на ньому за допомогою комп'ютерної симуляції, прочитати опис, поділитися в соціальних мережах тощо (рис. 5).

Рис. 4. Любомир Брензович.
Інтерпретаційна модель дизайну
інтер'єру відділу стародруків
ЗОКМ ім. Т. Легоцького.

Fig. 4. Liubomyr Brenzovych. Interpretive
model of the interior design of the
Old Prints Department of T. Legotskyi
TRMLL.

Рис. 5. Любомир Брензович.
Інтерпретаційна модель дизайну
інтер'єру відділу музичних
інструментів ЗОКМ ім. Т. Легоцького.

Fig. 5. Liubomyr Brenzovych.
Interpretation model of the interior
design of the department of musical
instruments of T. Legotskyi TRMLL.

Нині в Україні дедалі масовіше використовуються візуальні технології у сфері реклами, маркетингу, дизайну. Представлені нами манекени стануть вдалим доповненням до діючих експозицій народного одягу Закарпаття (Л. Брензович. Анімований інтерпретаційний концепт-арт «Відео-манекени», спеціально для експозицій ЗОКМ. ім. Т. Легоцького). Особливістю інтерпретаційних манекенів є можливість оперативної зміни проєктованого зображення на площині. Манекени випромінюють анімоване сяйво у якості джерела освітлення. У вимкненому ж стані слугують тлом для проєкції народного одягу. Це зручно, адже на двох манекенах (чоловічому та жіночому) є змога відтворити потрібну кількість нарядів, які будуть автоматично перемикались у режимі слайдшоу.

Коридори палацової будівлі Ужгородського замку перебувають у плачевному стані. В різний час різні майстри вносили власні корективи, які, зазвичай, мали суто практичний характер та не застосовували передові концепції дизайну, естетики і стилістичної єдності. Інтерпретаційна модель коридорів ЗОКМ ім. Т. Легоцького передбачає єдине композиційне рішення, використання однотипних матеріалів та кольорової гами для збереження стилістичної цілісності інтер'єру палацової будівлі. Оскільки територія Ужгородського замку становить понад 2.5 га, існує потреба облаштувати коридори інформаційними боксами, які сприятимуть комфортному пересуванню, відстеженню власної геолокації, конекту зі смартфоном та можливістю залишити відгук про власні враження від експозиції (рис. 6).

*Рис. 6. Любомир Брензович.
Інтерпретаційна модель дизайну
інтер'єру коридору з модульними
інформаційними конструкціями
ЗОКМ. ім. Т. Легоцького.*

*Fig. 6. Liubomyr Brenzovych.
Interpretation model of the interior design
of the corridor with modular information
structures T. Legotskyi TRMLL.*

Приміщення палацової будівлі Ужгородського ЗОКМ ім. Т. Легоцького наразі не мають професійних експозиційних тумб для якісної організації виставкового простору, належного зберігання експонатів та гідної їх презентації. Інтерпретаційні моделі експозиційних тумб оснащені антибліковим склом та терморегуляцією, виконані з матових зносостійких матеріалів. Застосовано вбудований тачскрін, вихід USB різних формфакторів для можливості завантаження даних про експонат на власний пристрій (рис. 7).

*Рис. 7. Любомир Брензович.
Інтерпретаційна модель дизайну
виставкового простору*

ЗОКМ ім. Т. Легоцького.

*Fig. 7. Liubomyr Brenzovych.
Interpretation model of the design of the
exhibition space, named T. Legotskyi
TRMLL.*

Всі інтерпретаційні моделі спрямовані на примноження естетичної та функціональної складової палацової будівлі ЗОКМ. На нашу думку, оздоблення інтер'єру Ужгородського замку повинно викликати асоціації у відвідувачів з епохою XV-XVIII ст., відбивати різні стилістичні уподобання, тому варто використати наступні матеріали – дерево, бронзу, золото, шкіру, тканину, шахову кладку плитки та бруківки, архітектурні арочні елементи тощо. Це має базуватись на попередніх зондажах стін та підлоги, а також на джерелознавчих, архівних й мистецтвознавчих пошуках, ґрунтуватись на історичних свідоцтвах. В обраних інтерпретаційних моделях пропонуємо використати обладнання, яке відповідає сучасним вимогам, у т. ч. систему освітлення галерейного зразка.

**Наукова
новизна та
практична
значимість
дослідження**

5

Стаття порушує питання відновлення та ревіталізації видатної архітектурної пам'ятки України – палацової будівлі Ужгородського замку ЗОКМ ім. Т. Легоцького. Розглянуто сучасний стан інтер'єрів та запропоновано новітні інтерпретаційні моделі й концепції дизайну даного архітектурного об'єкту. Завдяки розробленій віртуальній сцені створено можливість розпочати наукові дискусії для досягнення консенсусу в питаннях реорганізації та осучаснення виставкового простору ЗОКМ ім. Т. Легоцького. Спираючись на отримані результати, автор інтерпретує їх через моделі проектування інтер'єру, враховуючи стилістичні особливості, потреби суспільства, тенденції і пере-

дові технології у сфері дизайну середовища. Сучасні методи 3D моделювання, текстурування і візуалізації дають можливість відтворювати власні ідеї та дизайнерські концепції.

У ході дослідження були зібрані креслення Ужгородського замку: загальні обмірні плани першого і другого поверхів палацової будівлі; архітектурні розрізи об'єкту, розгортки стін інтер'єру; ортогональні проєкції експозиційного простору ЗОКМ ім. Т. Легоцького; графічні зображення архітектурного комплексу Ужгородського замку; візуалізації; фотосвітлини, відеоматеріали; гравюри; архівні дані, історичні відомості, наукові публікації та ін.

У статті визначені перспективи подальших наукових пошуків. Дане дослідження має значущість для потенційного залучення зарубіжних і вітчизняних інвесторів, отримання проєктних грантів, коштів для реалізації дизайнерських концепцій реновації, воно сприятиме примноженню філософських інтерпретацій тривимірних моделей та візуалізацій.

Висновки **6**

Отримані інтерпретаційні моделі демонструють можливі шляхи реновації експозиційного простору палацової будівлі Ужгородського замку ЗОКМ ім. Т. Легоцького, повною мірою розкривають авторські задуми та посили. Знайдені образи символізуютьплинність часу, переосмислюють середньовічну, ренесансну й барокову естетику – поєднують у собі новітні технології, сучасні мистецькі тенденції та автентичні розписи й релієфи. Музейні експонати фонду ЗОКМ ім. Т. Легоцького не випадають з контексту, вони підкреслюють специфіку приміщень та архітектурного комплексу в цілому. Спостерігаємо історичну тяглість і міцний стилістичний зв'язок у представлених інтерпретаційних моделях.

Подальші дослідження передбачають більш поглиблене вивчення архівних даних, гравюр, креслень, світлин, аналіз інтер'єрів палацової будівлі. Отримані результати повинні сприяти написанню нових наукових досліджень про Ужгородський замок та фортифікаційну архітектуру України.

Список бібліографічних посилань

- Брензович, Л. В. (2019). Архітектурні зміни у плануванні Ужгородського замку з 1946 по 1991 рр. *Вісник Закарпатської академії мистецтв*, 13, 143–149.
- Гомоляк, Е. М. (2006). Замки Закарпаття (бібліографія). *Carpatica–Карпатика*, 34, 229–240.
- Іванов, О. (2004). *Замки і палаци Західної України*. Наш Світ.
- Кобаль, Й. В. (2003). *Ужгород відомий та невідомий*. Світ.
- Липа, К. А. (2013). Ужгородський замок. В *Енциклопедія історії України* (Т. 10, с. 215–216). Наукова думка.
- Пеняк, П. (2010). Розкопки замкової церкви Ужгорода. *Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині*, 14, 345–353.
- Сова, П. (1937). *Прошлое Ужгорода*. Школьная помощь.

References

- Brenzovych, L. V. (2019). Arkhitekturni zminy u planuvanni Uzhhorodskoho zamku z 1946 po 1991 rr. [Architectural changes in the planning of the Uzhhorod Castle from 1946 to 1991]. *Newsletter Transcarpathian Academy of Arts*, 13, 143–149 [in Ukrainian].
- Homoliak, E. M. (2006). Zamky Zakarpattia (bibliohrafiia) [Castles of Transcarpathia (bibliography)]. *Carpatica–Karpatyka*, 34, 229–240 [in Ukrainian].
- Ivanov, O. (2004). *Zamky i palatsy Zakhidnoi Ukrainy* [Castles and palaces of Western Ukraine]. Nash Svit [in Ukrainian].
- Kobal, Y. V. (2003). *Uzhhorod vidomyi ta nevidomyi* [Uzhgorod is known and unknown]. Svit [in Ukrainian].
- Lypa, K. A. (2013). Uzhhorodskyi zamok [Uzhgorod castle]. In *Entsyklopediia istorii Ukrainy* [Encyclopedia of the History of Ukraine] (Vol. 10, pp. 215–216). Naukova dumka [in Ukrainian].
- Peniak, P. (2010). Rozkopky zamkovoї tserkvy Uzhhoroda [Excavations of the castle church in Uzhgorod]. *Materials and Studies on Archeology of Sub-Carpathian and Volhynian Area*, 14, 345–353 [in Ukrainian].
- Sova, P. (1937). *Proshloe Uzhgoroda* [The past of Uzhgorod]. Shkol'naya pomoshch' [in Russian].